

Gerechtelijke systemen - Portugal

Op deze pagina vindt u een overzicht van het Portugese rechtsstelsel.

Rechtbanken – Algemene principes

Artikel 202 en volgende van de Portugese grondwet bepalen de onderliggende principes voor de rechtsbedeling en de werking van de gerechten in Portugal. De hoven en rechtbanken zijn soevereine organen belast met de rechtsbedeling in naam van het volk. Zij moeten ervoor zorgen dat de door de wet beschermde rechten en belangen van burgers worden gewaarborgd, beletten dat de democratische rechtsstaat wordt geschonden en publieke of private geschillen beslechten.

De hoven en rechtbanken zijn onafhankelijk en alleen onderworpen aan de wet. Hun uitspraken zijn bindend voor alle publiekrechtelijke en privaatrechtelijke instanties en hebben voorrang op deze van alle andere autoriteiten.

De zittingen van de gerechten zijn openbaar, tenzij het gerecht zelf bij gemotiveerde schriftelijke beslissing overgaat tot behandeling achter gesloten deuren, ter bescherming van de persoonlijke waardigheid en de openbare zeden, of om een normaal verloop van de rechtsgang te waarborgen.

Organisatie van justitie – het rechtsstelsel

Op grond van artikel 209 en volgende van de Portugese grondwet zijn er in Portugal twee afzonderlijke soorten rechtbanken: civiele en bestuurlijke rechtbanken. Er zijn eveneens bepalingen voor andere rechtscolleges – het Constitutioneel Hof (*Tribunal Constitucional*), de Rekenkamer (*Tribunal de Contas*), de hoven van arbitrage (*tribunais arbitrais*) en vrederechters (*juílgados de paz*).

Voor civiele zaken zijn de gewone civiele en strafrechtbanken bevoegd, met een drievoudige aanleg. De hiërarchisch hoogste rechter en tevens de rechter met de grootste territoriale bevoegdheid is het Hooggerechtshof (*Supremo Tribunal de Justiça*, bevoegd voor het gehele land); daarna volgen de hoven van beroep (*tribunais da relação*, een per gerechtssdistrict en twee in het district Porto) en de arrondissementsrechtbanken (*tribunais de comarca*, in eerste aanleg).

De rechtbanken in eerste aanleg zijn verdeeld in drie categorieën, afhankelijk van het onderwerp van de zaak en de waarde ervan: rechtbanken met algemene bevoegdheid, rechtbanken met een speciale bevoegdheid (strafzaken, familiezaken, zaken met minderjarigen, arbeidsrechtelijke zaken, handelszaken, maritieme zaken en de tenuitvoerlegging van straffen) of een specifieke bevoegdheid (civiele, straf- of gemengde kamers, civiele of strafkamers, civiele of strafkamers voor kleine zaken).

De bestuursrechtbanken zijn de bestuurs- en fiscale rechtbanken van eerste aanleg, de centrale bestuursrechtbanken (voor het Noorden en Zuiden) en het Hooggerechtshof voor bestuurlijke zaken (*Supremo Tribunal Administrativo*, bevoegd in het hele land).

Conflicten van jurisdictie worden behandeld door een *Tribunal de Conflitos*, bij wet geregeld.

Soorten rechtbanken - korte beschrijving

Het Portugese rechtsstelsel kent de volgende categorieën rechtscolleges:

- Het Constitutioneel Hof heeft als belangrijkste taak te oordelen over de grondwettigheid of de wettigheid van wet- en regelgeving, alsmede over de grondwettigheid van omissies in de regelgeving;
- De Rekenkamer is het hoogste orgaan dat bevoegd is te oordelen over de wettigheid van de overheidsuitgaven, en controle uit te oefenen op de wettelijke afdrachten aan de overheid;
- De gewone rechtbanken zijn algemeen bevoegd in civiele zaken en strafzaken en zijn tevens bevoegd in alle zaken die niet aan andere rechtscolleges zijn toegewezen. Hieronder vallen het Hooggerechtshof, de gerechten van tweede aanleg (dit zijn doorgaans de hoven van beroep) en de gerechten van eerste aanleg (dit zijn doorgaans de arrondissementsrechtbanken).

- De bestuurs- en fiscale gerechten behandelen geschillen van bestuurlijke en fiscale aard. Hieronder vallen het Hooggerechtshof voor bestuurlijke zaken, de centrale bestuursrechtbanken, de arrondissementsrechtbanken voor bestuurlijke zaken en de fiscale gerechten.
- De vrederechtbanken zijn rechtbanken met specifieke kenmerken, die bevoegd zijn in civiele procedures waarvan de eis niet hoger is dan 5 000 euro.
- In oorlogssituaties kunnen ook krijgsraden (*tribunais militares*) worden gevormd.

Nuttige links

[Constitutioneel Hof](#)

[Rekenkamer](#)

[Hooggerechtshof](#)

[Hof van Beroep Lissabon](#)

[Hof van Beroep Porto](#)

[Hof van BeroepCoimbra](#)

[Hof van Beroep Évora](#)

[Hof van BeroepGuimarães](#)

[Hooggerechtshof voor bestuurlijke zaken](#)

[Centrale Bestuursrechtbank Zuid](#)

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Laatste update: 29/12/2017